

Zuid-Afrikaansche
VLUGSCHRIFTEN.

Prijs 10 cents.

Wat zullen wij doen voor onze
broeders in Zuid-Afrika?

DOOR

Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

UITGAVE VAN:

„De Zondagsbode voor Stad en Land”.

DORDRECHT.

**Wat zult gij doen voor
uwe broeders in Zuid-Afrika?**

door

Jhr. Mr. S. Beelaerts van Blokland.

Dordrecht.
Corns. Marks Czn.
1899.

Wat zult gij doen voor uwe broeders in Zuid-Afrika?

Wat zult gij doen voor uwe broeders in Zuid-Afrika

Ik vraag niet: *wilt* gij iets voor hen doen. Het stellen dier vraag ware eene belediging aan het Nederlandsche volk, eene belediging die het, na de warme uitingen van sympathie in de laatste maanden, zeker niet heeft verdiend.

Maar wel zijn er misschien, die meenen dat zij al heel wat gedaan hebben voor die Boeren, die nu juist niet altijd getoond hebben zoozeer op ons gesteld te zijn en die ons toch eigenlijk in het geheel niet aangaan.

Is dit zoo? Gaan die Boeren ons werkelijk niet aan? Is het alleen bij schromelijke overdrijving, dat van hen gesproken wordt als van broeders van denzelfden stam?

Ik vrees, dat wie dit zou meenen, zich niet de moeite heeft gegeven om over de zaak na te denken.

Was niet de Kaap tot voor een kleine honderd jaren eene Hollandsche kolonie, ja de eenige waarlijke

Hollandsche volksplanting, met eene uitsluitend Hollandsch sprekende bevolking? Al was van sommigen dier kolonisten het bloed voor een deel — zij het voor een veel geringer deel dan men vaak schijnt te meenen — vermengd met dat van buitenlanders, die onder de Nederlandsche vlag gezocht hadden, wat hun eigen vaderland hun niet kon of wilde geven, bij niemand zou het destijds zijn opgekomen te beweren, dat de bevolking niet van Hollandschen stam was. Het feit, dat Engeland na 1813 weigerde ons de Kaap terug te geven, kon de bevolking van nationaliteit, doch niet van ras doen veranderen.

Zijn dan misschien na dien tijd in het bloed dier Afrikaners zoovele vreemde bestanddeelen opgenomen, dat men thans niet meer zou mogen zeggen, wat voor 80 jaren door niemand betwijfeld werd? Integendeel; het was het krachtigste, het beste gedeelte der oude Hollandsche bewoners, dat het leven te midden der onbekende wildernis, waar een geweldige strijd met de Kaffers hen wachtte, verkoos boven het ondragelijk geworden Britsche juk. En de afstammelingen van hen, die aan den Trek deelnamen, hebben nog datzelfde Hollandsche bloed in de aderen, want het houden van gemeenschap met de Kaffers laten zij over aan Rhodes en soortgelijke individuën, en de vreemdelingen, die zich voor goed in de Boerenrepublieken vestigden, waren voor het meerendeel Nederlanders. Dientengevolge heeft de Afrikaner bevolking, in plaats van haar Nederlandsch

bloed te voelen verdunnen, veeleer het Nederlandsche element onder zich zien toenemen.

Er bestaat derhalve alle reden om van de Afrikaners te spreken als van een broedervolk van Nederlandschen stam. Is de familie u misschien niet voornaam genoeg? Met opgeheven hoofde kan rondgaan hij, die onder zijne verwanten niemand heeft, over wien hij zich meer behoeft te schamen dan over de heldhaftige Afrikaners, van wier edele geaardheid zoovele treffende blijken tot ons kwamen.

Bovendien — afgescheiden van de afkomst der Boeren — de immigratie van talrijke Nederlanders in de laatste vijftien jaren heeft ten gevolge gehad, dat thans bijna niemand hier te lande in Zuid-Afrika niet een bloedverwant, een vriend of althans een goeden kennis heeft.

Dat wij in het algemeen belangstellen in dat land, waar eens onze vlag wapperde, in dat volk, dat onze taal spreekt en zoo nauw aan ons is verwant, is dus van zelf sprekend, het is ons recht; het is zelfs onze plicht, indien wij niet die buitenlanders, die ons eene uitgedoofde natie gelieven te noemen, door onze onverschilligheid in het gelijk willen stellen.

En hoeveel te meer geldt dit alles thans, nu dat volk zich, met niet genoeg te bewonderen eensgezindheid en toewijding, geschaard heeft onder de vlaggen, waarin wij onze vaderlandsche kleuren terug zien, nu het zijn vrijheden en geboortegrond met de kracht der

wanhoop verdedigt tegen een overmachtigen vijand, tegen de ten behoeve eener schaaamteloze roofbende uitgezonden Britsche legerscharen. Overal in Europa wordt thans met warme belangstelling deze strijd van de kleine Republieken tegen het machtige Eilandenrijk gevolgd, en wij hehoeven waarlijk den blik niet te scherpen om te ontwaren hoe alom, tot in Noord-Amerika toe, de publieke opinie zich krachtiger en krachtiger uit tegen de politiek van het land, dat in zijne internationale betrekkingen, onder den maar al te doorzichtigen dekmantel van beschaving, gerechtigheid en menschenliefde, met spreekwoordelijk geworden kwade trouw het recht van den sterkste uitoefent om zijne roofzucht te bevredigen. Moeten wij daarbij niet onwillekeurig terugdenken aan al wat ons eigen vaderland van den Brit heeft te lijden gehad? Met verschillende rijken zijn wij in den loop der eeuwen in oorlog geweest, doch ik vrees geen tegenspraak, wanneer ik zeg, dat geen land ter wereld ons op den duur meer heeft benadeeld dan Engeland, dat onzen wereldhandel fnuikte en ons tal van koloniën ontnam.

De warme sympathie, die zich allerwegen in ons land openbaart voor de wakkere Afrikaners, is daarom alleszins te begrijpen. Bloed is nu eenmaal dikker dan water, en de stem des bloeds doet zich krachtiger hooren door de herinnering aan ons zelf vroeger aangedane beledigingen en onrecht, ondervonden van

dezelfde mogendheid, die thans elders het Nederlandsche ras poogt te vernietigen.

Intusschen, wat *kunnen* wij doen?

Kunnen wij Engeland eischen stellen en daaraan zoo noodig met de wapenen kracht bijzetten? Ik geloof niet, dat iemand zoo onnadenkend zal zijn dit te verlangen; een zoodanige hulp zou de Afrikaners in geen enkel opzicht baten en ons zelf ten verderve voeren. Wij moeten derhalve, hoe noode ook, onzijdig blijven en alle regelen in acht nemen, welke ten opzichte van neutrale Staten plegen te gelden.

Kan echter de Nederlandsche Regeering binnen de grenzen dier onzijdigheid niet handelend optreden om aan dezen heilloozen krijg een spoedig einde te doen komen en verdere rampen, die toch beide oorlogvoerende partijen gelijkelijk bedreigen, nog af te wenden?

Het schijnt wel, dat de beantwoording van deze vraag voor velen eene groote aantrekkingskracht heeft. Mij wil het voorkomen, dat men dit punt gerustelijk aan de prudentie van Harer Majesteits Regeering kan overlaten; zij weet het best wat zij doen kan en hoever zij kan gaan, en de dikwijls half uitgesprokene vrees, dat zij in de zaak onzer Afrikaansche stamverwanten niet alles zou doen, wat in haar vermogen ligt, is zeker kwalijk op haar plaats tegenover eene Regeering, welke uit Nederlandsche mannen bestaat, die geen enkele reden hebben gegeven tot de veronderstelling als zouden zij, voor hun per-

soon, niet de sympathieën van geheel Nederland deelen.

Laten wij dus niet een oordeel of wenschen uitspreken betreffende zaken, waaromtrent de gegevens en het juiste inzicht ons noodzakelijkerwijze ontbreken. Alleen wil ik er nog op wijzen, dat, waar de bevolking met zoo groote warmte partij trekt voor één der oorlogvoerende mogendheden, het zeker de plicht is eener behoedzame Regeering om, als orgaan van den Staat, de neutraliteit zoo strikt mogelijk vol te houden. Die neutraliteit worde dan echter met kloekheid gehandhaafd en mag niet ontaarden in een angstig zich richten naar de wenkbrauwen van Britsche woordvoerders.

De vraag, die ik stelde, was evenwel niet: Wat zal de Regeering, maar: wat zult *gij* doen voor uwe broeders in Zuid-Afrika?

En gelukkig, dat op die vraag niet het antwoord behoeft te zijn: wij kunnen alleen zwijgen en berusten. Neen, *gij* kunt nog heel wat doen.

In de eerste plaats zal het u eene behoefte zijn de zaak uwer broeders in het gebed op te dragen aan Hem, die de Heer is der heirscharen en bij Wien redding en uitkomst is ook in den grootsten nood. Maar verder kan een ieder uwer de goede zaak steunen door zijn persoon en door zijn geld.

Van groot belang kan uw persoonlijke steun zijn.

Ik doel hierbij niet op het oprichten van vrijkorpsen; dit zou volkomen in strijd zijn met de verplichtingen aan neutrale Staten opgelegd en onze Regeering zou het onder geen voorwendsel mogen toelaten. Meent ook niet, dat ik u zal aanwakkeren om op eigen risico, ieder voor zich, sloop te gaan naar Zuid-Afrika en daar te trachten u bij de strijders te voegen. Onze neutraliteit zou daardoor niet worden geschonden, want door het feit uwer dienstdiening in het leger van een der beide Republieken, zoudt gij volgens de wet uw Nederlandschap verliezen. Maar de hulp op deze wijze door eenen enkele te bieden zou voor de Boeren uiterst weinig waarde hebben, en, waar in erkenning van bewezen diensten juist niet altijd het zwaartepunt van de deugden der Zuid-Afrikaansche Regeeringen bleek gelegen te zijn, zoudt ge u wellicht te laat beklagen u in zoodanig avontuur te hebben gestoken.

Door woord en schrift kunt gij de zaak van het Nederlandsche ras in Zuid-Afrika van veel meer nut zijn dan met uwen arm. Stelt u goed op de hoogte van de geschiedenis der Boeren-Republieken, zoodat ge in staat zijt hun goed recht te bepleiten en te verdedigen tegen alle aanvallen; houdt de sympathie voor haar warm in uwen kring, in geheel Europa, in Noord-Amerika en vooral ook in de Kaapkolonie. Hebt gij vrienden in het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië, verzuimt dan niet hen met aandrang,

doch met groote bezadigdheid, voor de goede zaak te winnen en hen de rijen te doen versterken van de ook in Engeland zelf lang niet onbeduidende partij, die dezen oorlog afkeurt en verfoeit.

En, wanneer de krijg overeenkomstig onze innige wenschen zal zijn afgeloopen, doet zich zeker in niet mindere mate de gelegenheid voor, om door persoonlijke toewijding de banden tusschen Nederland en Zuid-Afrika nauwer aan te halen dan reeds het geval was. Dan kunnen tal van relatiën worden aangeknoopt, die tot dusver verzuimd werden; dan kan Nederland terugkrijgen de gelegenheid, welke het vroeger door onverschilligheid of overvoorzichtigheid maar al te vaak liet voorbijgaan. De Afrikaners toonden meermalen geringschatting voor de Hollanders; wij moeten het erkennen, dat de personen, waarin zij kennis maakten met onze natie, ook geenszins altijd geschikt waren om hún een gunstigen indruk van het Nederlandsche volk te geven; en toen President Kruger in 1884 onzen steun kwam inroepen, meenden de meesten onzer genoeg te doen met het houden van toespraken en het aanbieden van maaltijden, doch practische daden bleven uit. Intusschen, gaandeweg is hierin wel eenige verbetering gekomen en b. v. de flinke steun, der Transvaalsche Regeering door de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Spoorweg-Maatschappij steeds geboden, en de geestdrift, waarmede de Afrikaansche Hollanders zoowel in 1895 als thans,

eensgezind naar de wapenen grepen om hun aangenomen vaderland te verdedigen, hebben er zeker veel toe bijgedragen om de Nederlanders thans op juistere waarde te doen schatten.

Ook, en thans zeker niet in de minste plaats, staat de gelegenheid voor u open om door het beschikbaar stellen van gelden van uwe sympathie te doen blijken. Er is reeds gegeven, gelden zijn ingekomen van alle zijden, maar hoe beschamend weinig is dat alles nog in vergelijking van de behoefte.

Zeker, velen hebben giften doen toekomen van een bedrag, dat op zich zelf niet onbeduidend mocht heeten, maar waren er ook onder die giften niet meermalen, die geleken op een met gulheid geschonken aalmoes? Was uw gift, hoe aanzienlijk ook, altijd waardig de zaak, waaraan zij ten goede kwam? Zouden er niet velen zijn, wier paar centen of dubbeltje uit een oogpunt van offervaardigheid oneindig grootere waarde had dan de som van eenige honderden guldens. die door anderen, wier geestdrift voor het Afrikaner volk ik overigens allerminst onderschat, beschikbaar werd gesteld? Vraagt het uzelfen met ernst af: moogt gij, terwijl daar ginds zoo onnoemelijk veel geleden wordt, in ernst verklaren, dat gij genoeg hebt gedaan, dat gij u van uwen plicht hebt gekwetend, zoolang gij u nog geen waarlijke opoffering hebt getroost? Laat een ieder de vraag voor zich zelf beantwoorden en naar dat antwoord handelen.

Maar, vraagt gij mogelijk, waarheen doe ik nu het best mijne gaven te zenden?

Het antwoord is niet moeilijk te geven.

Het Roode Kruis heeft, om aan de aan die Vereeniging gestelde eischen te kunnen voldoen en in alle opzichten aan hare zoo heerlijke roeping te kunnen beantwoorden, behoefte aan belangrijke sommen. Van wat benoodigd is, kwam tot op heden nog slechts verreweg het kleinste bedrag in. Laat dan uwe giften voor dit doel toevloeien aan de te uwer plaatse gevestigde afdeeling van het Roode Kruis of aan Prof. J. W. R. Tilanus, 406 Heerengracht, te Amsterdam.

Ten behoeve der gekwetsten is onontbeerlijk de geregelde toezending van vleesch, bouillon, groenten (behalve spinasie en postelein, die voor den Afrikaanschen smaak niet eetbaar zijn), vruchten, melk, cacao, thee, gemalen koffie of extract, suiker, biscuits, jams, boter (alles in blik), benevens limonades, erwten, boonen, haverhout, rijst, kaarsen en zeep. Zendt dus zoolang de strijd duurt deze benoodigdheden — het is mij gebleken, dat het noodig is hierbij te voegen: alles van de beste qualiteit! — of voor het aanschaffen daarvan strekkende geldelijke bijdragen aan de tot in ontvangstname en geregelde verzending gevormde comités of rechtstreeks naar het gebouw van het Roode Kruis te Amsterdam (Krayenhofstraat). En vergeet dan ook niet bij die zendingen wat goede lectuur en

versnaperingen voor de herstellenden te voegen.

In een dringenden nood wordt hierdoor voorzien en het stelt ons in staat het lichamelijk lijden der aan beide zijden vallende slachtoffers van Britsche hebzucht en gouddorst aanmerkelijk te verzachten.

Voor ons als stamverwanten is evenwel nog heel wat meer te doen dan alleen in het vervullen van Roode-Kruisplichten gelegen is. Daar zijn er velen, die voor altijd verminkt worden en niet meer in staat zullen zijn door arbeiden het dagelijksch brood voor zich en hun gezin te verdienen; daar zijn er reeds zoovelen, die het leven lieten in den strijd voor hun Vaderland. En hoe groot zal, bij het voortwoeden van den onzaligen krijg, het aantal nog worden dergenen, die, den heldendood stervende, alleen op de Voorzienigheid kunnen rekenen om hunne nagelaten betrekkingen voor broodsgebrek te vrijwaren. Hoe schoon is dan niet de taak, die voor ons Nederlanders is weggelegd, om, nu wij gedwongen zijn in den moorddadigen strijd zelf toeschouwers te blijven, althans de gevolgen van dien strijd, voor zoover zulks door financieelen steun kan geschieden, af te wenden van de nagelaten betrekkingen der gevallen broeders. Hoe velen zijn er ook van die toch reeds zoo weinig bemiddelde strijders, die, hoewel ongedeerd uit den oorlog wederkeerende, in diepe armoede zullen zijn gedompeld, tengevolge van de door hunne afwezigheid

onvermijdelijke verwaarloozing hunner plaats en het verlopen van hunnen veestapel.

Waarlijk de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging heeft getoond hare roeping en die van het Nederlandsche volk uitnemend te begrijpen door een fonds te stichten tot leniging van alle deze nooden. Aan u, Nederlanders, is het thans te toonen, dat gij u uwe roeping wel bewust zijt, door dit fonds te voeden en aan te kweken tot het groot genoeg is om die nooden te kunnen lenigen. Behoef ik het u te zeggen, dat wij daarvan nog zéér, zéér ver verwijderd zijn? Om iets van eenige beteekenis te kunnen verrichten is toch *ten minste* een millioen gulden een onafwijsbaar vereischte, te meer waar, zoolang gij het Roode Kruis zelf niet over genoegzame fondsen de beschikking hebt gegeven, een deel der gelden door de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging bijeengebracht, aan de ambulances moet ten goede komen. Mr. J. B. Loman, penningmeester der Vereeniging (123 Heerengracht te Amsterdam) ziet intusschen nog steeds tevergeefs uit naar de volmaking van ook maar de eerste helft van dat eerste millioen.

De Nederlandsche weldadigheid is, en niet ten onrechte, spreekwoordelijk geworden; steeds vond men hier den buidel geopend, wanneer in nooddrift moest worden voorzien, wanneer lijden kon worden verzacht. Maar thans is het geene weldadigheid, die van u verlangd wordt; thans hebben wij de gelegenheid aan

de geheele wereld te toonen, op welke wijze het Nederlandsche volk het verstaat zijn plicht te doen en zijne broeders in hunne worsteling bij te staan.

Geheel de wereld bewondert die nobele, dappere Afrikaansche broeders. Toont gij dan, mede door uwe bijdragen, dat hetzelfde bloed ook u in de aderen vloeit, en laat niemand uwer ooit de oogen behoeven neder te slaan, gelijk thans nog met verreweg de meesten het geval zou moeten zijn, wanneer hem de vraag gesteld wordt: En gij, wat deedt gij voor uwen broeder in Zuid-Afrika?

DE Z.-AFRIKAANSCH VLUGSCHRIFTEN

verschijnen ongeveer wekelijks, in deeltjes van 16 pagina's à 10 cents.

Bij abonnement voor 12 deeltjes één gulden.

(Na overmaking van postwissel ad f1.25, geregeld franco toezending na verschijnen van elk deeltje.)

De volgende zullen behandelen:

Strijd om Nederlandsch. — Een blik in de geschiedenis van Transvaal. — God en goed recht. — Het leven in Zuid-Afrika. — Hoe Natal verloren ging. — Een kijkje in Transvaal. — De Geschiedenis der Diamantvelden. — Krüger. — De vloek van Zuid-Afrika. — Generaal Joubert. — De Jameson-inval. — Blanken en naturellen. — Herinneringen uit den Vrijstaat. — Staatspresident Steyn, enz., enz.

Bewerkt door

Dr. H. J. KIEWIET DE JONGE, Secr. Taalverbond,
Dr. H. BLINK; W. VAN GORCUM; D. AITTON, Oud-Leeraar
in Zuid-Afrika; H. A. v. GOGH, e. a.

De Uitgever,

DORDRECHT.

CORNS. MORKS Cz.

Door de Boekhandelaren MORKS & GEUZE, te Dordrecht, wordt, na overmaking van 17 cents in postzegels of postwissel, franco toegezonden een zeer duidelijke kaart van

Transvaal, Oranje-Vrijstaat, Natal en
Kaapkolonie,
in zes kleuren.

In de Serie **Zuid-Afrikaansche Vlugschriften**
verschijnen :

Wat zullen wij doen voor onze broeders in Zuid-Afrika?

door Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Strijd voor Nederlandsch,

door Dr. H. J. KIEWIET DE JONGE, Secr. Taalverbond.

Kruger,

door WILLEM VAN GORCUM.

Eenige bladzijden uit de geschiedenis van den Vrijheidsstrijd der
Transvaalsche Boeren, door Dr. H. BLINK.

De Geschiedenis der Diamantvelden,

door D. AITTON, Oud-Leeraar in Zuid-Afrika.

De macht van het goud en de majesteit van 't recht.

God en goed recht.

Het leven in Zuid-Afrika.

President Steyn.

Generaal Joubert.

De vloek van Zuid-Afrika. (Cecil Rhodes.)

De Jameson inval.

Blanken en Naturellen.

Dr. Leyds.

Hoe Natal verloren ging.

Herinneringen uit den Vrijstaat, enz.

Prijs per deeltje 10 Cent.

Bij verbinding van 12 nummers **ÉÉN Gulden**;

(na toezending van f 1.25 geregeld toezending p. post).

Ter verspreiding 100 ex. voor f 7.50; 1000 ex. voor f 60.—.

Uitgever: CORNs. MORKS Cz.

Dordrecht.